

Whoisprotokollet

Tjänstebeskrivning

2025-12-11

Innehållsförteckning	2
1 Introduktion.....	3
1.1 Detta dokument	3
1.2 Förkortningar & ordförklaring	3
1.3 Referenser.....	4
1.4 Om Internetstiftelsen	4
2 Inledning	5
3 Om Whoisprotokollet.....	6
3.1 Syfte.....	6
4 Internetstiftelsen:s Whois-tjänst	7
4.1 Sammanfattning	7
4.2 Målgrupp	7
4.3 Utformning av Whois-tjänsten	7
5 Sökning på domännamn	9

1 Introduktion

1.1 Detta dokument

Detta är en tjänstebeskrivning för Internetstiftelsen:s Whoistjänst (Whoisprotokollet).

1.2 Förkortningar & ordförklaring

Internetstiftelsen	<i>Internetstiftelsen (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) är en namnet på den oberoende allmännyttiga organisation som ansvarar för internets svenska toppdomän, det vill säga alla internetadresser som slutar med .se. Utöver ansvaret för administration och teknisk drift av det nationella domännamnsregistret verkar Internetstiftelsen för positiv utveckling av internet i Sverige.</i>
Registry Services	<i>Registry Services ansvarar för administrationen och teknisk drift av det nationella domännamnsregistret.</i>
Registrar	<i>Näringsidkare som ingått avtal med Internetstiftelsen med rätt att administrera en innehavares domännamn</i>
Captcha	<i>En captcha är en "robotfälla", ett test som antas vara lätt att lösa för människor, men inte för automatiska datorprogram</i>
ccTLD	<i>Country Code Top Level Domain</i>
CENTR	<i>Council of European National Top-level Domain Registries</i>
Domänadministratör	<i>Den som ansvarar för administrationen av en nationell toppdomän</i>
gTLD	<i>Generic Top Level Domain</i>
ICANN	<i>The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers</i>
Kontakt	<i>En kontakt är en innehavare. Den är kopplad till en eller flera domäner. Varje kontakt identifieras med ett unikt kontakt-ID</i>
Kontakt-ID	<i>Kontaktens identifierare. Kontakt-ID är unikt för att inte förväxlas, det vill säga att om en kontakt tas ur bruk kan dess ID inte återanvändas. Kontakt-ID tilldelas användaren när en ny kontakt skapas och är således inget denne kan välja själv</i>
Personuppgift	<i>All slags information som direkt eller indirekt kan kopplas till en fysisk person. Exempel på sådan information är namn, personnummer och telefonnummer</i>
RFC	<i>Request for Comments. En serie dokument som innehåller Internetstandarder och andra dokument som</i>

	<i>rör Internet utfärdade av Internet Engineering Task Force (IETF)</i>
TLD	Top level domain
Toppdomänenlagen	<i>Lag om nationell toppdomän för Sverige på Internet (SFS 2006:24)</i>
Whoisprotokoll	<i>Whois är ett TCP-baserat protokoll som används för att tillåta uppslag i ett register, till exempel domännamn eller IP-adresser</i>
Whois	<i>Se Whoisprotokoll</i>
DAS	<i>Se Free, Domain Availability Service</i>
Free	<i>En tjänst för att kontrollera om ett domännamn är ledigt eller ej.</i>

1.3 Referenser

- [1]** Lag om nationell toppdomän för Sverige på Internet (SFS 2006:24)
- [2]** WHOIS-rekommendationer
<http://www.icann.org/committees/security/whois-recommendation-01dec02.pdf>
- [3]** RFC 812 och RFC 954
- [4]** CENTR rapport – WHOIS Requirements
<https://www.centr.org/docs/2004/02/centr-ga21-whois.pdf>

1.4 Om Internetstiftelsen

Internetstiftelsen (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) ansvarar för internets svenska toppdomän, .se samt toppdomänen .nu. Kärnverksamheten är registrering av domännamn samt administration och teknisk drift av det nationella domännamnsregistret under .se samt .nu. Internetstiftelsen är en oberoende allmännyttig organisation som verkar för en positiv utveckling av internet i Sverige. Genom Internetstiftelsen:s Internetfond avsätter stiftelsen varje år medel till projekt som på olika sätt bidrar till Internets utveckling och användning. Se mer på www.internetstiftelsen.se

2 Inledning

Sedan den 1 juli 2006 råder Internetstiftelsen under lagen om nationell toppdomän för Sverige på Internet, Topppdomänlagen (SFS 2006:24). Post och Telestyrelsen är tillsynsmyndighet. Syftet med lagen är att ge staten en möjlighet till insyn och tillsyn över domänadministrationen.

Enligt toppdomänlagen är domänadministratören, i det här fallet Internetstiftelsen, skyldig att föra ett register över tilldelade domännamn under toppdomänen. De uppgifter som specificeras i lagen ska utan avgift kunna hämtas via Internet. Domänadministratören är dock personuppgiftsansvarig och ska därför också ta hänsyn till Dataskyddsförordningen, GDPR.

3 Om Whoisprotokollet

Whois är ett TCP-baserat protokoll som används för att tillåta uppslag i ett register, till exempel domännamn eller IP-adresser.

Syftet med Whoisprotokollet¹ avsågs ursprungligen ge systemadministratörer och domäninnehavare en möjlighet att snabbt och effektivt skapa kontakt för att säkerställa Internets funktion och säkerhet för att därmed underhålla Internets stabilitet².

3.1 Syfte

Internetstiftelsen:s huvudsakliga syfte med Whois är att tillhandahålla information om registrerade domännamn. Enligt toppdomänlagen är Internetstiftelsen skyldig att föra ett register över tilldelade domännamn. Dessa uppgifter ska kunna hämtas kostnadsfritt.

¹ Specificeras i RFC 812 och RFC 954

² Se till exempel <http://www.icann.org/committees/security/whois-recommendation-01dec02.pdf>

4 Internetstiftelsen:s Whois-tjänst

4.1 Sammanfattning

Whois-tjänsten nås via Whoisprotokollet genom port 43 och via whois.iis.se.

Internetstiftelsen:s huvudsakliga syfte med WHOIS är att tillhandahålla information om redan registrerade domännamn och för att säkerställa administrationen och den tekniska driften av toppdomänen .se samt .nu.

Whoisprotokollet kan också användas till att reda på om ett domännamn är ledigt eller inte men det är inte det huvudsakliga syftet. Ett mer lämpligt sökverktyg för detta är Free (DAS), <http://free.iis.se/free?q=example.se>

4.2 Målgrupp

Internetstiftelsen:s Whois-tjänst kan användas av alla som är intresserade av att få information om ett domännamn.

Whoisprotokollet är dock ett kommandobaserat gränssnitt och kan vara mer lämpat för vana användare, till exempel systemadministratörer. Det kräver oftast att man installerar ett program med en kommandoprompt där man anger sin whois-fråga.

4.3 Utformning av Whois-tjänsten

Det finns inga fastställda krav på hur information ska presenteras i Whois eller vilka sökvariabler som ska användas. Det finns dock vissa rekommendationer som bland annat kan utläsas av CENTR's rapport om Whois [4].

4.3.1 Sökbarhet

Många existerande Whois-tjänster ger endast åtkomst till registret genom en sökvariabel – nämligen domännamn. Däremot finns det inget i Whoisprotokollet som begränsar åtkomsten till endast domännamn. Beroende på hur Whois har implementerats kan flera olika sökvariabler användas utifrån det data som finns i databasen.

Ett vanligt tillägg, utöver domännamn, är en möjlighet att söka på så kallade "NIC handles" eller kontakt-ID. Detta är något som finns hos Internetstiftelsen men det är inte möjligt att söka på kontakt-ID via Whoisprotokollet utan då får man istället en hänvisning till Internetstiftelsen:s webbplats. En sökning på domän via Internetstiftelsen:s webbplats kan ge information om den registrerades kontaktuppgifter.

4.3.2 Försvåra automatisk nerladdning ("data harvesting")

Whoisprotokollet gör det möjligt att strukturera utdata på ett maskinläsbart sätt. Detta innebär också att det är förhållandevis enkelt att automatiskt inhämta stora mängder data ur registret. Av CENTR's rapport om Whois [4] framgår det att en TLD rekommenderas att införa mekanismer och procedurer som försvårar automatisk nerladdning.

För att försvåra automatisk nerladdning och förhindra missbruk av uppgifterna som publiceras i Whois har Internetstiftelsen vidtagit följande åtgärder:

- Eftersom en lösning med en slumpmässig kod (captcha) inte kan användas i ett kommandobaserat gränssnitt (Whoisprotokollet), och därmed inte kan försvåra automatisk nerladdning, har Internetstiftelsen valt att inte tillåta sökningar på kontakt-ID via Whoisprotokollet. Användaren får då istället en hänvisning till Internetstiftelsen:s webbplats. Captcha används inte om sökningen avser ett domännamn.
- Internetstiftelsen tillåter endast ett visst antal Whoisslagningar inom en viss tidsperiod (1 slagning per sekund/IP-adress). Vid eventuellt missbruk kan man komma att stängas av på tillsvidare-basis.
- Multikriteriesökning och andra sökfunktioner som söker på namn, e-postadress, adress, faxnummer, telefonnummer och organisations- eller personnummer tillåts inte. Se även kapitel 4.3.3.
- Alla som gör en sökning i Whois råder under tjänstespecifika villkor. Av villkoren framgår följande:
 - Whois-tjänsten tillhandahålls endast för informationssyfte och får inte användas i kommersiellt syfte.
 - Att användaren inte får använda informationen för att skapa en egen databas.
 - Att informationen skyddas av upphovsrättslagen, Swedish Copyright Act (1960:729) samt katalogskyddet av vad som framgår av Swedish Copyright Act (1960:729).

4.3.3 Multikriteriesökning (Bulkåtkomst)

I CENTR's rapport om Whois **[4]** går det att läsa att Article 29 Working Party anser att bulkåtkomst mot Whois ska begränsas. Bulkåtkomst kan till exempel innebära att användaren genom en sökning kan inhämta information om flera domännamn på samma gång. Det avråds främst från detta utifrån varje Registry:s ansvar för skydd av data men även med hänvisning till direktmarknadsföring och det ursprungliga syftet med Whoisprotokollet.

Internetstiftelsen tillåter inte i nuvarande utformning bulkåtkomst mot Whoisprotokollet.

5 Sökning på domännamn

Då användaren söker på ett .se eller .nu domännamn via Whoisprotokollet visas följande information:

- *state* – Det tillstånd ett domännamn befinner sig. Kan vara någon av nedanstående:

Active – domännamnet är registrerat och registreringsperioden har *inte* förfallit

Expired – registreringsperioden har gått ut och domännamnet har förfallit. Domännamnet kan komma att deaktiveras om det inte förnyas. I Whois visas fältet "deactivation date" i vilket det framgår när domännamnet kommer att deaktiveras (stängas av).

Deactivated – registreringsperioden har gått ut och domännamnet har stängts av från Internet. Alternativt har en begäran om avregistrering inkommit.

I Whois visas nu också fälten "date_to_delete" samt "date_to_release". Fältet "date_to_delete" indikerar om när domännamnet kan komma att avregistreras. Fältet "date_to_release" indikerar om när domännamnet kan komma att släppas för nyregistrering.

Quarantine – Domännamnet har avregistrerats och placerats i karantän. Fältet "date_to_release" visar när Internetstiftelsen kommer att släppa domännamnet för nyregistrering.

System – Domännamnet är reserverat eller spärrat av Internetstiftelsen. Fältet "reason" talar om vad anledningen till spärren är.

- *domain* – Domännamnet i fråga
- *holder* - Kontakt-ID för innehavaren
- *created* – Registreringsdatum
- *modified* - Datum för senaste ändringen för domännamnet
- *expires* - Datum när registreringsperioden går ut
- *transferred* – Datum då domännamnet bytte registrar
- *nserver* - Namnserver
- *dnssec*, "signed delegation" eller "unsigned delegation" – Om domännamnet har DNSSEC eller inte
- *registry-lock*, "locked" eller "unlocked" – Om domännamnet är spärrat för uppdateringar genom att ha registry lock påslaget eller inte
- *status* – Visar vilka EPP-statusar en domän har. En domän kan ha en eller flera av följande statusar.

ok – domännamnet är aktivt, har namnserverar och registreringsperioden har inte förfallit

inactive - domännamnet har inga namnservrar

serverHold - domänen är inaktiverad

clientHold - domänen är inaktiverad, statusen är satt av registraren

serverUpdateProhibited - domänen är spärerad för uppdatering

serverDeleteProhibited - domänen är spärerad för avregistrering

serverTransferProhibited - domänen är spärerad för byte av registrar

serverRenewProhibited - domänen är spärerad för förnyelse

pendingDelete - domänen har ett kommande avregistreringsdatum

- *registrar* - Den registrar som förvaltar domännamnet